

Pilíšan

(Szentkereszti Hírmondó)

Časopis Slovenskej samosprávy v Mlynkoch • november 2008. • 3. č. II.(XIV.) ročník
A Pilisszentkereszti Szlovák Önkormányzat lapja • 2008. november • II.(XIV.) évfolyam 3. szám

Stredisko pilíšskych Slovákov
Pilisi Szlovákok Központja

Predstavili projekt nového Slovenského domu v Mlynkoch

2. septembra 2008 (TASR)

Projekt a maketu nového Slovenského domu, ktorý je riešením dlhotrvajúceho sporu medzi Slovenskou samosprávou v Mlynkoch a tamojšou obecnou samosprávou o pôvodný dom Slovákov, predstavili v utorok v Budapešti na úrade vlády.

Budovu odovzdajú o rok

Dvojpodlažná budova na rozlohe 375 štvorcových metrov bude mať kapacitu 120 osôb. Nový dom by mal byť odovzdaný na budúci rok v júni. Na jeho výstavbu prispela maďarská vláda sumou 80 miliónov forintov, rovnakou sumou desiatimi miliónmi korún - prispela vzhľadom na prísľub slovenského premiéra Roberta Fica aj slovenská vláda. Štátny tajomník Úradu predsedu vlády (MEH) zodpovedný pre oblasť menšín Ferenc Gémesi povedal, že cieľom maďarskej vlády s finančnou podporou bolo v ústavných rámcoch splniť úlohu starostlivosti o menšiny a prispieť k odstráneniu napätia medzi samosprávou obce a pilišských Slovákov. „Som rád, že sa k tomuto kroku pripojila aj slovenská vláda finančnou podporou. Je to veľmi významný, doposiaľ nezvyklý a nový prístup zo slovenskej strany,“ konštatoval F. Gémesi.

Peniaze budú stačiť

Podľa predsedu Celoštátnej slovenskej samosprávy (CSS) Jána Fuzika budú tieto finančné

prostriedky stačiť aj na nákup zariadenia budovy. Pôjde o jednu z desiatich inštitúcií, ktoré CSS prevádzkuje. Medzi

nimi sú tri školy, týždenník Slovákov v Maďarsku, divadlo či výskumné stredisko. Slovenský dom v Mlynkoch bude Regionálnym strediskom pilišských Slovákov, dodal. „Ide o veľmi dôležitý, pritom aj veľký projekt čo do objemu. Dáva to, samozrejme, mnoho práce navyše aj pre CSS,“ povedal pre TASR Ján Fuzik a poznamenal, že maďarská vláda realizáciou tohto projektu poverila CSS a neskôr odhlasovala dôveru CSS v tejto záležitosti aj slovenská vláda. „Je to už tretí variant, čo predstavili projektanti. Teraz sa už podarilo zosúladiť aj naše nároky, veď sme trvali na tom, aby tu bola splnená požiadavka aj Slovákov v Piliši, aby bola dostatočne veľká sála na spoločenské podujatia, aby tu boli hosťovské izby pre prednášateľov, prípadne - mali sme aj vážnejšiu požiadavku - že v tomto regióne by mohol pracovať aj vyslaný osvetár zo SR, ktorý by pomáhal rozvíjaniu kultúrneho života Slovákov v pilišskom regióne,“ uviedol predseda CSS. Ako Ján Fuzik

pripomenul, má informácie o tom, že niektorí obyvatelia v Mlynkoch majú obavy, že sa tam buduje regionálne stredisko, že sa zvýši ruch v jeho okolí a že to naruší ich život. „Organizujeme teraz fórum pre obyvateľov a ja si myslím, že samotný projekt aj naše plány ich upokoja, že v podstate týmto viac získa obec, ako by to malo mať nevýhody,“ zdôraznil predseda a dodal, že v polovici budúceho leta by mali ukončiť výstavbu. Súčasne vyjadril nádej, že v septembri sa môže začať v dome činnosť.

Predsedníčka Slovenskej samosprávy v Mlynkoch Marta Demjénová pre TASR pripomenula, že do poslednej chvíle chceli zostať v Slovenskom dome, ktorý je symbolom Slovákov v Piliši. Keď sa však ukázalo, že sa tak nestane, začali uvažovať o novom variante. „Terajšie riešenie je optimálne. Budeme mať novú budovu, v tejto budove budú všetky miestnosti, ktoré potrebujeme k svojej práci, a ja sľubujem, že budeme mať také podujatia, kde každý sa bude dobre cítiť, či je Mlynčan, či je Slovak, či je Maďar,“ podčiarkla.

Magyar-szlovák kormányfinanszírozásban épülhet

2008. szeptember 2. - (MTI)

Hamarosan megkezdődhet Pilisszentkereszten a magyar és szlovák kormány közös finanszírozásával épülő Piliši Szlovákok Regionális Központjának építése, az intézményt a jövő évben adhatják át - jelentette be Gémesi Ferenc keddi sajtótájékoztatóján. A Miniszterelnöki Hivatal kisebbségi és nemzetpolitikáért felelős államtitkára elmondta, hogy a helyi önkormányzat és a helyi szlovák önkormányzat között egy irodahelység használatára körül kialakult konfliktus feloldására a kisebbségpolitikai feladatok körében ajánlott fel a kormány 80 millió forintot az Országos Szlovák Önkormányzatnak a regionális központ megépítésére. Azonos nagyságú összeget a szlovák kormány is felajánlott e célra, így 160 millió forintból valósulhat meg a beruházás. Békéscsabán már működik szlovák regionális központ, és más hazai kisebbségek is rendelkeznek hasonló intézményekkel - tette hozzá. Demjén Márta, a Pilisszentkereszti Szlovák Önkormányzat elnöke mindkét kormánynak megköszönte az általuk nem is igényelt anyagi támogatást. A leendő új intézményben nem csupán a környék szlováksága ápolhatja majd hagyományait a különféle itt zajló kulturális programok keretében, de általa a helyi szlovák kisebbségi önkormányzat irodagondjai is megoldódnak majd.

Kombinovateľnosť a priestrannosť

Predstavili projekt nového Slovenského domu v Mlynkoch

V prvých septembrových dňoch na tlačovej konferencii na Úrade vlády predstavili projekt a maketu nového Strediska pilišských Slovákov. O novom objekte informovali novinárov Štátny tajomník Úradu predsedu vlády (MEH) zodpovedný za oblasť menšín Ferenc Gémesi, predseda Celoštátnej slovenskej samosprávy Ján Fuzik, predsedníčka Slovenskej samosprávy v Mlynkoch Marta Demjénová a hlavný projektant Péter Lukács. Ferenc Gémesi uviedol, že cieľom maďarskej vlády bolo v

ústavných rámcoch splniť úlohu starostlivosti o menšiny a prispieť k odstráneniu napätia medzi samosprávou obce a pilišským Slovákom, a to aj napriek tomu, že kľúč k riešeniu bol v tomto konkrétnom prípade v iných rukách. Vyjadril svoju radosť, že k projektu finančne prispeje aj slovenská vláda.

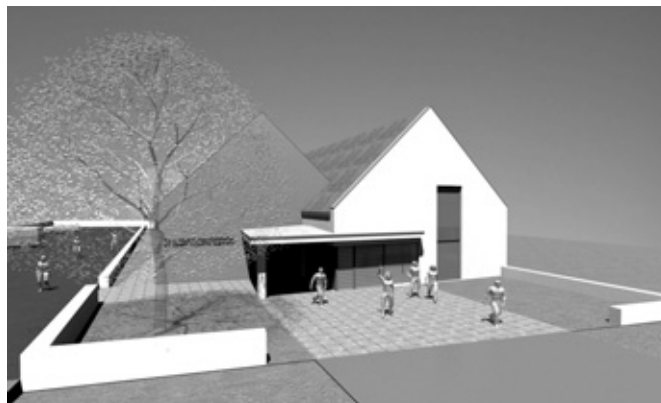
Dvojpodlažná budova na rozlohe 375 štvorcových metrov bude mať kapacitu 120 miest. Nový dom by mal byť odovzdaný na budúci rok v júni. Na jeho výstavbu prispela maďarská vláda sumou 80 miliónov forintov, rovnakou sumou - desiatimi miliónmi korún - prispela vzhľadom na prísľub slovenského premiéra Roberta Fica aj slovenská vláda. Podľa predsedu Celoštátnej slovenskej samosprávy (CSS) Jána Fuzika budú tieto finančné prostriedky stačiť aj na nákup zariadenia budovy. Nový Slovenský dom v Mlynkoch bude Regionálnym

ÖSSZETARTOZIK?

strediskom pilišských Slovákov a zaradí sa do siete desiatich inštitúcií, ktoré CSS prevádzkuje. Ján Fuzik poznamenal, že maďarská vláda realizáciou tohto projektu poverila CSS a neskôr jej odhlasovala dôveru v tejto záležitosti aj slovenská vláda. Ako povedal, definitívny projekt je treťou predloženou verziou a vyhovuje všetkým nárokom. Trvali totiž na tom, aby boli splnené požiadavky Slovákov v Piliši, aby bola dostatočne veľká sála na spoločenské podujatia, hosťovské izby pre prednášateľov, prípadne aby sa vytvorili podmienky aj pre prijatie hosťujúceho osvetára zo Slovenska, ktorý by pomáhal rozvíjať kultúrny život Slovákov v pilišskom regióne - uviedol predseda CSS.

Predsedníčka Slovenskej samosprávy v Mlynkoch Marta Demjénová pripomenula, že do poslednej chvíle chceli zostať v Slovenskom dome, ktorý je symbolom Slovákov v Piliši. Keď sa však ukázalo, že sa tak nestane, začali uvažovať o novom variante. Terazšie riešenie označila za optimálne, veď nová budova bude disponovať všetkými miestnosťami, ktoré potrebujú k svojej práci. Zároveň označila za dôležité, aby sa po vybudovaní objektu presne zakotvili podmienky používania priestorov, čo je mimochodom zakotvené aj v zmluve o podpore, ktorú podpísal Úrad vlády a CSS. Predsedníčka mlynskej slovenskej samosprávy prisľúbila že budú organizovať také podujatia, na ktorých sa budú

všetci účastníci dobre cítiť, bez ohľadu na to, či je Mlynčan, Slovák alebo Maďar. Ferenc Gémesi na otázku Ľudových novín, či budú zabezpečené aj finančné podmienky prevádzkovania objektu odpovedal, že s CSS prebiehajú rokovania aj na túto tému, ale o budúročnom rozpočte zatiaľ nič konkrétneho neprezradil. V súvislosti s tým, že niektorí obyvatelia v Mlynkoch majú obavy, že regionálne stredisko spôsobí zvýšenie ruchu, čo naruší život obyvateľov, Ján Fuzik informoval o tom, že pripravujú fórum pre obyvateľov, na ktorom sa budú snažiť vyvrátiť tieto obavy. Na tlačovej konferencii sa zúčastnil aj starosta Mlynkov József

Lendvai. V odpovedi na novinársku otázku povedal, že od marca, keď obecná samospráva rozhodla o vystaňovaní pôvodného Slovenského domu, sa situácia nezmenila, obec nevie využívať priestory, pretože organizácie Slovákov sa nevystaňovali, pričom podľa jeho stanoviska v ostatných mesiacoch dom nevyužívali. Mlynská slovenská samospráva v priebehu leta napísala list obecnému zastupiteľstvu, v ktorom ho požiadala, aby do dokončenia výstavby nového slovenského domu mohla zostať na svojom pôvodnom mieste, na ktorý doteraz nedostala odpoveď.

(ar-luno)

Pilišán

(Szentkeresztí Hírmondó)

A Pilisszentkeresztí Szlovák Önkormányzat ingyenes lapja

Felelős kiadó: Pilisszentkeresztí Szlovák Önkormányzat

Felelős szerkesztő:
Papucsek Hilda

Nyomdai előkészítés, grafikai szerkesztés:

B. EST. Nyomda Bt.
1037 Budapest, Bojtár u. 37.
Tel: 1-450-19-45

Kiadó és szerkesztőség címe:

2098 Pilisszentkereszt Fő u. 14.
Telefon: 30-217-82-90
e-mail: pilisan@freemail.hu

Megjelenik: 800 példányban

Nysz.: 163/02154/2007

Búrlivé fórum

Nový Slovenský dom pro a kontra

„Žiaľ, vy ešte nerozmýšľate ako Mlynčania. Ak by takto postupovali naši predkovia, vlastne ani by ste sa nemali do akej dediny prisťahovať. Nikto vám nesľúbil, že v novej

uličke bude stáť iba váš dom...“ - Tieto a týmto podobné spontánne reakcie jednoduchých občanov našej obce vyvolali vystúpenia odporcov nového Slovenského domu v Mlynkoch na nedávnom búrlivom fóre plného emócií najmä zo strany autorov protestnej petície. Miestami hlučné, neraz krikom prerušované napäté stretnutie očividne rozhádaných strán prebiehalo 17. septembra vo veľkej sále Slovenského domu. Usporiadali ho Celoštátna slovenská samospráva (CSS) ako majiteľ a investor Slovenského domu - Strediska pilišských Slovákov a jeho budúci užívatelia: Slovenská samospráva v Mlynkoch (SSvM), Združenie a kultúrne stredisko pilišských Slovákov, Organizácia Slovákov v Mlynkoch a miestny slovenský pávi krúžok. Zúčastnení o horúcu tému prišli v hojnom počte, mnohí z nich si aj povedali svoje pro a kontra, no a tí najrozhrňevanejší boli napokon aj riadne sklamaní z toho, že vlastne „nič sa

nedá robiť, investor maximálne dodržiava všetky dotyčné právne predpisy, dom bude postavený, protesty a petícia tomu nijako nemôžu zabrániť“.

Na fóre sme neraz mali dojem, že odporcom stavby naozaj nejde o konkrétny plánovaný objekt, problémy majú najmä s tým, že sa tam vôbec bude stavať; akoby si nákupom svojho pozemku nárokovali celú nezabudovanú ulicu. Ako to viackrát zdôraznili, prisťahovali sa sem najmä kvôli pokojnému okoliu, tešia sa tomu, že svoje deti pokojne môžu púšťať hrať sa na prázdnu cestu, nemusia si nikdy pozatvárať domy a vlastne ani ploty nepotrebujú. No a túto idylu im narúša vízia nadpriemernej premávky, prachu a hluku. Tí najzarytejší protivníci miestnej Slovače nezabudnú k tomu pridať aj svoje národno-národnostné aspekty a dobre známe frázy o údajne neúmernej pozitívnej diskriminácii a škodlivej, až vlastizradnej činnosti niektorých vedúcich mlynských Slovákov, ktorí zvalili medzinárodnú hanbu na celú našu krajinu.

Predsedníčka miestneho slovenského voleného zboru Marta Demjénová na fóre uviedla, že SSvM sa nie z vlastnej viny dostala do situácie, v ktorej bola nútená

požiadať o pomoc (v prvom rade a najmä) kompetentné maďarské orgány. „Boli sme nútení hľadať uspokojivé riešenie, nikdy nikoho sme však nežiadali o finančnú pomoc alebo o postavenie nového objektu. Keď sme sa dozvedeli, že bez porušenia status quo v žiadnom prípade nemôžeme zostať v Slovenskom dome, prišli do úvahy niekoľko variantov riešenia - od zakúpenia podkrovia alebo celého domu (načo obecná samospráva nechcela pristáť) až po zakúpenie a prestavbu nehnuteľnosti alebo výstavbu nového domu. Napokon odborníci odporúčali na prázdnom pozemku postaviť dom, ktorý z každého hľadiska úplne vyhovie nárokom jeho budúcich užívateľov,“ povedala predsedníčka SSvM Marta Demjénová.

Projektanti brali do úvahy všetky aspekty, pochopiteľne, dbali aj o to, aby nový objekt zapadal do svojho okolia a v maximálnej miere dodržali predpisy,“ potvrdil predseda CSS. Ján Fuzik v súlade s miestnymi slovenskými aktivistami na mlynskom fóre (podobne ako už aj predtým

na zasadnutí obecnej samosprávy) poukázal na to, že fungovanie nového strediska nespôsobí značné zvýšenie premávky. Počíta sa ročne s niekoľkými väčšími podujatiami miestneho a regionálneho charakteru - tak ako tomu bolo aj doteraz, veď Mlynky sú už dlhé roky centrom pilišských Slovákov. Pokojný, kultúrny každodenný chod domu budú určovať skôr zamestnania v menších skupinách. Predseda CSS

uviedol, že tretí, definitívny variant projektov si získal uznanie všetkých zainteresovaných a podľa neho sú zbytočné obavy podpisovateľov petície, veď plánovaný objekt patrí do kategórie väčších rodinných domov. Nehovoriac o tom, že ide vlastne o nečakaný dar Mlynčanom. V tejto súvislosti Ján Fuzik povedal, že uznanie patrí aj tým, ktorí si ho vybojovali. Podľa predsedu CSS nový objekt bude zapojený do siete inštitúcií CSS, pôsobiť by mal ako jedno z regionálnych stredísk Slovenského osvetového centra CSS.

V rámci fóra hlavný projektant Péter Lukács so svojimi kolegami pomocou projektora predstavil projekt a maketu dvojpodlažnej budovy na rozlohe 375 štvorcových metrov s kapacitou spoločenskej miestnosti pre 120 osôb.

Imrich Fuhl

Letné udalosti - Nyáron történet

MÁTRAVEREBÉLYSKA PÚTNICKÁ CESTA

Zásluhou Konferencie maďarských katolíckych biskupov a Konferencie biskupov Slovenska sa dňa 28. júna v Mátraverebélyi konal Deň spoločnej modlitby. Slovensko-maďarskú slávnostnú svätú omšu celebrovali kardinál, prímás a arcibiskup, predseda Konferencie maďarských katolíckych biskupov Mons. Péter Erdő a trnavský diecézny biskup Mons. Ján Orosch. Vyše tisícpäťsto veriaci mali možnosť prejať svoju kresťanskú vieru a vyjadriť vzájomnú solidaritu pomocou spoločnej modlitby oboma jazykmi.

Na pútnickej ceste sa pod vedením svojho starostlivého otca, miestneho farára, dekana Kálmána Ackermanna zúčastnili i veriaci z Mlynkov, ktorí naplnili dva autobusy.

Prežili sme spolu veľmi pekný deň, plný príjemných zážitkov.

Okrem duševného obohatenia sme mali možnosť pozrieť aj jaskyne pustovníkov, v ktorých na začiatku 18. storočia ešte žili pustovníci, mohli sme sa napiť čistej vody z Prameňa svätého Ladislava, alebo vyhľadať Pramene sv. Štefana, sv. Imricha, ako i Prameň svätej Trojice.

Cestou domov sme sa zastavili aj pri pozostatkoch cisterciánskeho kláštora v Pásztó a pozreli sme si aj tamojší kostol.

Náklady, súvisiace s pútnickou cestou Mlynčanov vo výške 78000 Ft-ov, hradila Skovenská samospráva v Mlynkoch

Text spoločnej modlitby:

Blahoslavená Panna Mária, svätá Ježišova matka! Kráčajúc po stopách zástupov pútnikov mnohých storočí sa pred tebou skláňame, ó, matička Mária, lebo veríme a vyznávame, že ochraňuješ naše národy. So zvláštnou dôverou sa na teba obraciame my, ktorí pod tvojím ochranným plášťom a pokrstení v Kristovi patríme k jedinej cirkvi. Na teba hľadáme veľkopiáni Maďarov, svätá Panna Mária. Ty si kedysi prijala korunu svätého Štefana, všetky radosti a starosti národov karpatskej kotliny. Zvlášť Ťa uctievať v Mátraverebély-Szentkúte a v Máriapócsi. K tebe sa utiekame, Matka sedembolestná, patrónka Slovenska, ktorá ako príklad slúžiacej lásky stojíš pod Kristovým krížom pred svojim ľudom v Šaštíne, Levoči a Nitre. Nepoškrvnená Panna Mária, vzor slúžiacej lásky! Svojou pomocou a láskyplným srdcom povzbudzuj všetkých našich súčasníkov, aby sa pokánim, vzájomnou úctou, veľkodušnosťou a dobrými skutkami dokázali očistiť od nánosov dejín: od pýchy, malichernosti a nenávisť ako zdroja každej

nevraživosti. Naša Matka bolestná! Svojou láskavou starostlivosťou uzdrav naše zranenia a priviň k sebe každého slabého, biedneho, pokoreného a pre nepravosti trpiaceho človeka. Členov cirkvi urob solidárnymi a vnímavými na trápenia tých druhých, aby vedeli milovať podľa príkladu tvojho syna. Daj, aby národy karpatskej kotliny zakúsili božiu dobrotu aj prostredníctvom našej služby. Svojou materinskou dobrotivosťou usmerňuj naše srdce, našu myseľ

Svätá studienka – Szentkút

a vôľu, aby sme v osobnom a spoločenskom živote úprimne uznali, kedy a kde sme zhršli jeden voči druhému, aby sme mali odvahu vysloviť odprosujúce a odpúšťajúce slová, a vyprosuj nám obnovujúcu silu ducha, ktorý nás povzbudzuje k vzájomnej úcte a láske. Panna Mária z Mátraverebély-Szentkútu, ochrankyňa k tebe putujúceho ľudu! Daj v našom živote vytrysknúť novému prameňu, ktorého oživujúca milosť pomôže v biede najchudobnejších (porov. iz 55,1), a otvára nové a očistené cesty vzájomnej solidarity susediacich národov. Žena odetá slnkom, svätá Panna Mária, ktorá stojíš pred svojim ľudom ako vzor, oduševňuj nás a posmeľuj, aby sme vždy prijali moc lásky. Vyprosuj nám vzájomnú láskavosť, dobrotu, miernosť, zhovievavosť (porov. gal 5,22) a každú cnosť, lebo iba tak môžeme vkročiť do domu nášho otca - nášho spoločného domova. Panna Mária, veľkopiáni Maďarov a Matka slovenského národa, prijmi našu modlitbu a obetu, približ nám Krista, darcu pokoja! Amen.

Program Dňa spoločnej modlitby Slovákov a Maďarov

8:00 Privítanie pútnikov, svätá spoveď

10:45 Ruženec

11:35 Uvedenie vyhlásenia, podpísaného v Ostrihome

12:00 Slávnostná svätá omša

15:00 Slovensko – maďarská letánia, Odchod pútnikov

A szlovák-magyar imnap programja

8:00 Zarándokcsoportok fogadása, gyóntatás

10:45 Rózsafüzér

11:35 Az Esztergomban aláírt nyilatkozat ismertetése

12:00 Szentmise

15:00 Szlovák-magyar litánia, Búcsúsok hazaindulása

Júlia Marloková

Imádkozzunk a magyar—szlovák békességes szeretetért!

„2006 az engesztelés éve volt, benne a nemzetlelki megújulása, sabbanis június 29., a magyar—szlovák kölcsönös bocsánatkérés, engesztelés esztergomi szentmiséje, a két püspöki kar dokumentumainak aláírása. Ennek a magyar—szlovák katolikus megújulásnak második évfordulója Mátraverebély—Szentkúton a szlovákokkal közös imanap. Egyetemes egyházunknak van megoldása a tömegtájékoztásban bizony nem pozitív, sokszor ellenséges viszony rendezésére. A kölcsönös megbocsátás konkrét megvalósulásának útja a közös imádság, a kölcsönös szeretet megteremtése, majd annak megvilágítása, mit kell megbocsátanunk egymásnak.

Eleinket jó évszázada kísérti a türelmetlen nacionalizmus, A magyarok nem hagyták kibontakozni a szlovák nemzetté válást, a szlovákok a csehekhez csatlakozva elszakadtak az ezeréves országról, majd a második világháború után úgy mond bosszút álltak a magyarokon. A magyarok saját sérelmeik orvoslását várva bizalmatlanok és elfogultak a szlovákokkal szemben. Mindennek oka az a közös vétünk, hogy nemzeteink között nem akarjuk alkalmazni a szeretet parancsát, ezért elvakultságunkban nem látjuk ezeréves közös keresztény múltunk máig ható kézzelfogható valóságát. Nem vagyunk felelősek eleink ellenségeskedéséért, de azért a restségünkért igen, ha elmulasztjuk ellentéteink tisztázását.

Igen gazdag a magyar—szlovák talentumrendszer, közös kincseink kimeríthetetlenek, de évszázada mélyre ásva rejtegetjük őket. Közös patrónánk Szűz Mária, régióknak szentjei, boldogjai a szláv apostoloktól Szent Istvánon át a kassai vértanúig, akiknek közbenjárását közösen kérhetjük. Bak Gáspár a szerzője a Szepességi Imádságok szlovák nyelvemléknek, Pázmány Péter szlovák prédikációs alapítványt tett és előmozdította a nyelv fejlődését. Szöllősi Benedek katolikus énekeskönyveket adott ki szlovák és magyar híveinek, Esztergom érsekei, kanonokjai akár a török elől Nagyszombatba menekülve, akár visszatérésük után, tekintet nélkül származásukra szolgálták a közös magyarországi kultúrát. Rudnay Sándor, Palkovics György,

a később egri érsekké lett Bartakovics Béla és mások a nemzeti kultúrák mecénásai.

Imádkozzunk erőért és eltökéltségért közös imanapjaink alkalmainak megtalálásáért! Imádkozzunk az új zsolnai egyházmegyéért, hogy a nyolcszáz éves szlovák várossal közösen emlékezhessünk Szent István királyra, akinek Zsolna első középkori templomát szentelték, emlékezhessünk Nagy Lajos királyunkra, aki megvédte a városban élő szlovák nációt a német polgárság túlkapásaival szemben. Imádkozzunk Pázmány Péter pozsonyi sírjának közös feltárásáért! Imádkozzunk katolikus oktatási intézményeink tankönyveinek közös átdolgozásáért, szellemi életünk, sajtónk további együttműködéséért!

Adjunk hálát a Szentlélek megvilágosító kegyelméért a 2006. június 29-i levélváltásban, miszerint „Isten irgalmát és bocsánatát kérjük (...), amikor magyar emberek okoztak sérelmeket szlovák embereknek és közösségeknek”, illetve „az egyház tanításának értelmében közösen akarunk gondolkodni a kiengesztelődés isteni ajándékáról”.

Käfer István

PPKE BTK docense, a MTA doktora

/Szentkút – A nemzeti kegyhely lapja I. évfolyam 2. szám 5. o./

Szlovák – magyar imanapra került sor Mátraverebélyen 2008. június 28-án.

Közös szentmisét celebrált Erdő Péter és Orosch János

Erdő Péter bíboros és Orosch János püspök a magyar és a szlovák püspöki kar képviselőjében népeinket a Magyarok Nagyasszonya és a Szlovák Nemzet Anyja oltalmába ajánlották Mátraverebély-Szentkúton, közösen tartott szentmisén szombaton. A zárándokhely ferences szerzeteseinek meghívására másfél ezer hívő, szlovákok és magyarok érkeztek a határ mindkét oldaláról, hogy megemlékezzenek a két évvel ezelőtti, esztergomi ünnepélyes, két nép közötti kiengesztelődési üzenetváltásról. Mostani zárándoklatukkal hitet tettek népeink közös keresztény s ezért egymással szolidáris értékrendjéről.

Prvé Slovenské lipky v Alkári

Celoštátne stretnutie slovenskej národnostnej mládeže

Zväz Slovákov v Maďarsku (ZSM) v spolupráci s Veľvyslanectvom SR v Maďarsku, obecnu a slovenskou samosprávou v Alkári (Mátraszentimre) usporiadal v dňoch 18. a 19. júla prvé celoštátne stretnutie slovenskej národnostnej mládeže Slovenské lipky. Program sa začal v sobotu zoznamovacím večierkom pri táboračku. Takmer sto mladých ľudí slovenského pôvodu z rôznych kútov Maďarska v nedeľu predpoludním čakali rôzne športové súťažné hry. Oficiálne otvorenie podujatia - prvého svojho druhu - sa konalo v kultúrnom dome Slovácki obývanej obce Alkár v pohorí Matra za účasti veľvyslanca Slovenskej republiky v Maďarsku Juraja Migaša, predsedníčky ZSM Ruženky Egyedovej-Baránekovej a predsedníčky miestnej slovenskej samosprávy Judity Kaszalovej-Szabadovej. Účastníci stretnutia Slovenské lipky si

v rámci diskusného fóra vymenili názory na tému „Akí sme?“. Potom nasledovalo sadenie lipiek a na záver účastníci prvého celoštátneho stretnutia slovenskej národnostnej mládeže mali radosť z koncertu Tomáša Bezdedu s kapelou.

Mládež naša, aká si, aká môžeš byť, keď už aj tá pred tebou bola taká aká bola a aká bude tá nastávajúca, vôbec bude ešte „slovenská národnostná“? Slovenská v tom zmysle, že ešte má nejaké citové väzby na predkov Slovákov alebo taká, ktorá sa aspoň z času na čas ešte aj prejavuje po slovensky? - Podobné otázky som si položil už cestou na stretnutie do Alkáru, ktoré som si nemohol dovoliť nenavštíviť. Samozrejme, aj ako predstaviteľ starnúcej strednej generácie, ale zato (v roku 1991) spoluzakladateľ, kronikár a dlhoročný „prvý ideo-logický tajomník“ Organizácie slovenskej mládeže v Maďarsku (OSMM) som bol

nesmierne zvedavý, čo a ako... Uplynulo predsa 17 rokov, zmenil sa svet okolo nás, iné sú pomery, podmienky, nič nie je ako bolo. A predsa. Od prvej chvíle oficiálneho otvorenia alkárskeho stretnutia sa ma zmocnil pocit deja vu. Však toto už poznám, veď presne o tomto sme hovorili aj onoho času. Mohol by som byť z toho smutný, zároveň by som ale mohol mať z toho aj radosť. Presne ako s tým poloprázdny či poloplný pohárom - ide iba o uhol pohľadu. Mohlo by nám byť do plaču nad súčasnou situáciou, ba oplakávať by sme mohli vlastne už niekoľko takpovediac stratených generácií slovenskej národnostnej mládeže v Maďarsku. Na druhej strane sa však môžeme tešiť, že napriek tomu všetkému, čo sme tu počas celého uplynulého storočia prežili, aspoň toľkoto nám zostalo. Desiatky, ak už nie stovky mladých ľudí slovenského pôvodu, ktorí sa síce už ani doma, ani v školách (poriadne) nemohli naučiť po slovensky, ale zato majú záujem prehlbovať si vzťah ku všetkému, čo je slovenské.

Tak či onak, usporiadatelia stretnutia našej mládeže v Alkári si zaslúžia pochvalu a uznanie. Už aj preto, lebo sa nezľakli tvrdého orieška a ani položenia si takých nepríjemných, sebakritických otázok, že „a čo my, kde je naša zodpovednosť?“ Spomeňme aspoň jeden konkrétny príklad toho, že niečo s nami veľmi nie je v poriadku: deti chodia do tzv. slovenských národnostných materských a základných škôl a po toľkých rokoch práce s jazykom, ktorý by im vôbec nemal byť cudzí, nedopracujú sa ani k strednému stupňu štátnej jazykovej skúšky. Nemôže byť všetko iba chybou systému, niečo tu naozaj neštímuje ani s nami.

V rozhovore s účastníkmi alkárskeho stretnutia veľvyslanec Juraj Migaš kládol dôraz o. i. práve na jazykovú stránku: „Hlásiť sa k slovenskosti znamená pokúsiť sa aj slovensky rozumieť a komunikovať. Viem, je to niekedy ťažké, veď nie všetci ste mali možnosť učiť sa slovenčinu v školách aspoň ako predmet.“ Podľa pána veľvyslancu v prípade slovenčiny ide o veľmi pragmatický jazyk, považovaný za esperanto slovanských jazykov, nehovoriac o tom, že predsa ide nielen o našich predkov, ale aj o susednú krajinu, prítomnú spolu s Maďarskom v tých istých medzinárodných štruktúrach a organizáciách. „Slovensko pritom v poslednom čase prežíva veľmi pozitívnu historickú etapu, ide o dynamickú, modernú, prosperujúcu krajinu,“ zdôraznil J. Migaš.

Predsedníčka ZSM Ruženka Egyedová-Baráneková hovorila s mládežou najmä o sile symbolov, vyzdvihujúci slovansko-slovenskú lipu a trojvršie Tatra - Matra - Fatra. Stretnutie sa konalo nie náhodou v prekrásnom prostredí osady blízko najvyššieho bodu krajiny a veľa o ňom prezrádza už aj samotné pomenovanie Slovenské lipky. Sadenie lipiek, založenie slovenského lipového hája, označila predsedníčka ZSM za historický moment, keďže podľa jej informácií takýto háj zatiaľ (nielen u nás) neexistuje. Predstavitelia každej, na stretnutí zastúpenej osady v pekne upravenom teréne v

blízkosti alkárskeho cintorína a pomníka vojnovým obetiam zasadili jednu lipku. „Pevne verím, že o niekoľko rokov tu bude viac ako sto líp symbolizujúcich jednotlivé Slovákmi obývané osady v Maďarsku,“ povedala Ruženka Egyedová-Baráneková. Zostáva nám iba spolu s ňou veriť, že počas nastávajúcich desaťročí tie naše lipky (ani tie symbolické) nevyschnú.

Tomuto cieľu malo slúžiť aj diskusné fórum na tému „Akí sme?“, ktoré viedla Anna Komjáthyová z Veňarcu. Dievčatá a chlapci sa prihovorili najmä k téme potreby prehlbovania si jazykových poznatkov a k otázke jazykových skúšok a ďalšieho štúdia či už doma, alebo na Slovensku. Niektorí už majú skúsenosti s usporiadaním menších sociologických prieskumov

o slovenskej identite, iní zas jasne vidia výhody ovládania slovenčiny pri získaní výhodných pracovných miest. Snáď najpovzbudivejšie predsa je, že sami si uvedomujú paradoxnosť toho, aby sa iba po maďarsky bavili o tom, že „hát, vlastne sme Slováci, či čo...“ V súvislosti s plánovanými ďalšími stretnutiami preto odzneli aj také návrhy, aby sa využila možnosť ubytovania v slovenských rodinách, aby boli teda nútení hovoriť po slovensky. Pomoc pre zabezpečenie zmysluplného konkrétneho programu na Slovensku účastníkom stretnutia

prisľúbili pán veľvyslanec aj ZSM, a tak o niekoľko mesiacov by to mali mať namierené o. i. na slovenské koncerty, divadelné predstavenia či hokejové zápasy. Nadhodila sa aj možnosť tzv. inštitucionalizovania činnosti, povedzme formou slovenského mládežníckeho klubu, o detailoch ktorej by sa však mali porozprávať nabudúce.

O tom, že bude aj „nabudúce“ sme presvedčení už aj vďaka vydarenému, úspešnému koncertu finalistu slovenskej súťaže Superstar Tomáša Bezdedu a jeho kapely. Napriek predbežným obavám z toho, že v Maďarsku sme ho doteraz nie veľmi poznali, účastníci alkárskeho stretnutia ho privítali s nadšením, o čom svedčil aj roztancovaný parket.

Tomáš Bezdeda - rodený Žilincan (1985) - odštartoval svoju hudobnú kariéru v prvom kole súťaže Slovensko hľadá Superstar (2004), keď obsadil bronzovú priečku. Do súťaže ho prihlásil spolužiak, takže pozvánka na casting ho prekvapila možno ešte viac ako následné postupovanie v súťaži až do semifinále večera. Masový ošiaľ okolo súťažiacich postupne utíchol a tí si, rovnako ako Tomáš, začali hľadať svoje miesto na hudobnej scéne. T. Bezdeda sa už niekoľko rokov venuje hre na gitare, na klavíri, zdokonaľuje sa v speve. Všetky tieto aktivity mu pomáhajú pri tvorbe hudby. Spolupracuje a vystupuje so skupinou AYA. Vydal zatiaľ dva sólové albumy - Obyčajné slová (2005) a Ostrov (2006). Momentálne žije väčšinou v Bratislave, študuje na Ekonomickej univerzite, no a, samozrejme, naďalej sa naplno venuje hudbe - spieva, hrá na gitare a často koncertuje.

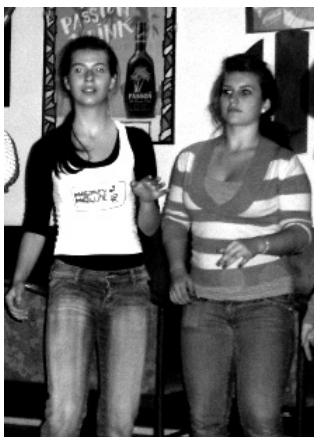
Imrich Fuhl

Hagyományteremtés Mátraszentimrén

2008. július 18-án a környék fiataljaival az „Országos Szlovákok Találkozója” nevű rendezvénysorozat keretén belül Mátraszentimrére utaztunk. A rendezvény szervezője a SzlovákKöztársaság Magyarországi Nagykövetségének feje, Juraj Migaš volt.

A program központi témája elsősorban a szlovák hagyományok, szokások, a kultúra és persze a szlovák nyelv volt. A beszélgetés során felmerült az a kérdés, miszerint azok a diákok, akiknek lehetősége van a szlovák nyelv tanulására, miért nem énekelnek azzal a lehetőséggel, hogy középiskolai vagy felsőfokú tanulmányaikat Szlovákiában folytassák? Juraj M. nagykövet szerint egyedül Magyarország az, aki nem él ezzel a lehetőséggel. Ezen felül a nagykövet úr felajánlott egy esetleges csereüldést is, magyar és szlovák diákok, családok között, melynek keretén belül a résztvevők

jobban megismerhetnék Északi szomszédunk kultúráját, fejlettségét és infrastruktúráját, sportban elért eredményeit.

A délután folyamán Mátraszentimre határában minden, a találkozón résztvevő község egy-egy facsemetét ültetett, ezzel új hagyományt teremtve a falu történelmében (hiszen ezután minden évben újra szeretnék rendezni a találkozót).

Az nap végül egy nem mindennapi koncerttel zárult. Tomáš Bezdeda, a szlovák Megasztár győztese énekelt nekünk szlovák és angol nyelven egyaránt.

A három napos „Zväz Slovákov v Maďarsku” elnevezésű programunk ezzel azonban nem ért véget, az őszi szünet folyamán egy szlovákiai kirándulással folytatódik...

Glück Erzsébet

Zo života dediny – Falunk mindennapjai

Náš pávi krúžok získal zlatý diplom

Súťaž Slovenský škovránok v Dunaed'háze

Zväz Slovákov v Maďarsku (ZSM) s podporou Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí aj tento rok usporiadal stretnutie ľudových speváckych zborov - pávich krúžkov III. Slovenský škovránok. Od predchádzajúcich ročníkov sa lišilo tým, že

prebiehalo iba jedno kolo, ktorého sa zúčastnilo dvanásť kolektívov. Ako pre slovenskú redakciu Maďarského rozhlasu uviedla predsedníčka ZSM Ruženka Egyedová Baráneková, malo to svoj objektívny dôvod. Jedno kolo bolo zároveň celoštátnym stretnutím, čím zbory mali možnosť prekročiť hranice svojho kraja a prezentovať charakteristický miestny folklór spevákom z celého Maďarska a miestnemu publiku. Dunaed'ház sa stal hosťiteľom celoštátnej slovenskej prehliadky, na ktorej udeľovali bronzového, strieborného a zlatého Slovenského škovránka. Úlohy konferenciérky sa zhostila úradujúca tajomníčka ZSM Monika Szabová, ktorá privítala prítomných a predstavila porotu, členmi ktorej boli etnografka Anna Divičanová, vedúci hlavnej redakcie ľudovej hudby MR István Alföldi Borus a choreograf zo Slovenska, metodik pre folklór Juraj Matiaš. Po poldruhodinovom programe, cez obedňajšiu prestávku zasadla porota, ktorá rozhodla o udelení škovránkov. V prvej kategórii, v ktorej súťažili spevácke skupiny s hudobným sprievodom, odovzdala dva strieborné diplomy a šesť zlatých a v druhej kategórii, kam patrili spevácke zbory bez hudobného sprievodu, udelila jeden bronzový, dva strieborné a jeden zlatý diplom. Spevácky zbor z Mlynkov, náš pávi krúžok získal zlatý diplom.

prebiehalo iba jedno kolo, ktorého sa zúčastnilo dvanásť kolektívov. Ako pre slovenskú redakciu Maďarského rozhlasu uviedla predsedníčka ZSM Ruženka Egyedová Baráneková, malo to svoj objektívny dôvod. Jedno kolo bolo zároveň celoštátnym stretnutím, čím zbory mali možnosť prekročiť hranice svojho kraja a prezentovať charakteristický miestny folklór spevákom z celého Maďarska a miestnemu publiku. Dunaed'ház sa stal hosťiteľom celoštátnej slovenskej prehliadky, na ktorej udeľovali bronzového, strieborného a zlatého Slovenského škovránka. Úlohy konferenciérky sa zhostila úradujúca tajomníčka ZSM Monika Szabová, ktorá privítala prítomných a predstavila porotu, členmi ktorej boli etnografka Anna Divičanová, vedúci hlavnej redakcie ľudovej hudby MR István Alföldi Borus a choreograf zo Slovenska, metodik pre folklór Juraj Matiaš. Po poldruhodinovom programe, cez obedňajšiu prestávku zasadla porota, ktorá rozhodla o udelení škovránkov. V prvej kategórii, v ktorej súťažili spevácke skupiny s hudobným sprievodom, odovzdala dva strieborné diplomy a šesť zlatých a v druhej kategórii, kam patrili spevácke zbory bez hudobného sprievodu, udelila jeden bronzový, dva strieborné a jeden zlatý diplom. Spevácky zbor z Mlynkov, náš pávi krúžok získal zlatý diplom.

(zd-ľn)

Europoslanci v Mlynkoch

Aktuálny stav riešenia situácie v Mlynkoch zistovala 19. septembra delegácia Skupiny sociálnodemokratických strán (PES) v Európskom parlamente vedená podpredsedami frakcie Hannesom Swobodom (Rakúsko) a Janom Marinusom Wiersmom (Holandsko). Spreádzali ich slovenskí europoslanci Monika Flašíková-Beňová a Vladimír Maňka a ich maďarskí kolegovia Csaba Tabajdi a Zita Gurmajová. Cieľom návštevy Maďarska a Slovenska bolo zisťovanie vývinu medzištátnych vzťahov. V Mlynkoch ich informovali predseda Celoštátnej slovenskej samosprávy (CSS) Ján Fuzik, predsedníčka Slovenskej samosprávy v Mlynkoch Marta Demjénová a starosta obce József Ledvai a predseda Združenia a kultúrneho strediska pilišských Slovákov Jozef Havelka. S delegáciou rokoval aj štátny tajomník Úradu predsedu vlády MR Ferenc Gémesi.

Delegácia poslancov sa v Slovenskom dome mohla oboznámiť s rozhodnými stanoviskami všetkých zainteresovaných strán a následne si pozrela aj pozemok, na ktorom bude stáť nové Stredisko pilišských Slovákov. Monika Flašíková-Beňová, ktorá bola iniciátorkou návštevy delegácie, po stretnutí vyjadrila svoju nespokojnosť s tým, že nebol dostatočný časový priestor na polozenie dôležitých otázok „Žiaľ, nebolo na to dost' času, budeme naďalej veľmi pozorne sledovať vývoj tu v Mlynkoch. Verím, že sa nám podarí úspešne zavrieť projekt spoločného Slovenského domu, na ktorý už vláda SR - konkrétne pán premiér - vyčlenila istú finančnú čiastku, a že teda aj maďarská strana splní svoj záväzok,” konštatovala.

Ján Fuzik vyjadril radosť zo záujmu europoslancov o nový projekt a o situáciu v Mlynkoch. „Dnešné rokovanie ma presvedčilo, že ešte aj na tomto poli bude čo robiť, teda aby sme nejakým spôsobom napomáhali zmierenie tunajších protichodných strán. Myslím, že sme presvedčili europoslancov o tom, že snáď sa vykročilo dobrou cestou, že tento nový projekt môže slúžiť celému okoliu, ale, ako sa to viackrát povedalo, v prvom rade by mal slúžiť všetkým obyvateľom Mlynkov. To snáď zblíži tieto trošku znepríatelené strany,” povedal J. Fuzik.

(t-ef-ľn)

Sikerült megoldani a pilisszentkereszti onfliktust

A magyar állam közbenjárásával sikerült megoldani a szlovák kisebbség és a pilisszentkereszti önkormányzat közötti konfliktust; Szlovák Ház épül a községben a magyar és a szlovák kormány finanszírozásával - tájkoztatta az MSZP európai parlamenti delegációja szeptember 19-én az MTI-t. A konfliktus néhány hónapja azért keletkezett, mert a pilisszentkereszti önkormányzat igényt tartott a tulajdonában lévő szlovák kisebbségi önkormányzati irodára. Helyette máshol ajánlott fel helyiséget, azt azonban a szlovák kisebbség nem fogadta el. Az Európai Szocialista Frakció Szlovákia Munkacsoportjának delegációja szeptember 19-én a Pest megyei Pilisszentkeresztre látogatott, ahol tájékozódott a helyi szlovák kisebbség és a település vezetése között kialakult vitáról. A küldöttséget Hannes Swoboda, az Európai Szocialista Frakció alelnöke vezette, tagja volt Tabajdi Csaba, az MSZP európai parlamenti delegációjának vezetője és Gurmai Zita, az Európai Szocialista Párt Nőszervezetének elnöke. A résztvevők felkeresték a vitában érintett helyszíneket, és megtekintették a készülő Szlovák Ház építkezését, majd megbeszélést folytattak Gémesi Ferenc, a Miniszterelnöki Hivatal kisebbségi területet felügyelő szakállamtitkárával, Fuzik Jánossal, az Országos Szlovák Önkormányzat elnökével, Demjén Mártával, a Pilisszentkereszti Szlovák Önkormányzat elnökével, valamint az érintett szlovák szervezetek vezetőivel. A

helyi kisebbségi önkormányzat képviselői bemutatták a készülő Szlovák Ház terveit és elmondták, hogy annak felépítésével hosszú távon sikerül rendezni a konfliktust. Tabajdi Csaba a közlemény szerint kiemelte, hogy a vitát a magyar állam által nyújtott anyagi támogatással, a Szlovák Ház állami pénzen történő felépítésével sikerült rendezni. Gurmai Zita közölte: „a magyar kormány által rendelkezésre bocsátott támogatásból megkezdődött az építkezés, reméljük, hogy hamarosan a szlovák fél által felajánlott pénz is megérkezik”. A delegáció programja a magyar külügyminiszternél zárul, Göncz Kingával a magyar-szlovák államközi kapcsolatokról folytatnak megbeszélést. Gémesi Ferenc: a munkacsoport és magyar partnerei látogatásuk összegzéseként megállapították, hogy pozitívan értékelhető a magyar kormány kisebbségi politikája. Mint hozzátette, a pilisszentkereszti konfliktus feloldására a magyar kormány 80 millió forintot ajánlott fel az Országos Szlovák Önkormányzatnak a regionális központ megépítésére, s ugyanekkora összeget ajánlott fel a szlovák kormány is e célra, így 160 millió forintból valósulhat meg a beruházás. Az államtitkár kitért arra, hogy a kormány kisebbségpolitikájáról Fuzik Jánosnak, az Országos Szlovák Önkormányzat elnökének is kedvező a véleménye. Ezt az állítást támasztja alá az is, hogy az elmúlt évtizedekben nőtt Magyarországon a magukat szlovák nemzetiségűnek valló lakosok aránya. Amíg 1991-ben 10 ezer, addig 2006-ban, az önkormányzati választások idején már 17 ezer magyar állampolgár vallotta magát szlovák nemzetiségűnek.

HAJRÁ PILE

Szeptember elején, egy csendes délutáni napon eljött hozzám Jánzszi Gyula a PILE öregfiúk motorja, a szervezők nevében meghívott a PILE fennállása 30. évfordulójának megünneplésére. Első pillanatban meglepett a meghívás, de a következő percben öröm járta át szívemet, hiszen az invitálás azt jelentette számomra, hogy vannak, akik egy ünnep rendezése során nem feledkeznek meg azokról sem, akik ma már nem aktív tagjai a jelenlegi kollektívának. A következő napokban a meghívót kezemben forgatva, gondolataim a régi foci kellemes élményei, szereplői körül forogtak. Bevallom

őszintén, hogy egy-egy eseményre emlékezve igencsak elszorult a szívem, hiszen az akkori szereplők közül már nagyon sokan nem élnek. Mivel a meghívó a PILE harminc évéről szólt, visszazökkentem a jelenbe és kezdtem számba venni kik voltak, illetve jelenleg kik a harminc év meghatározó szereplői. Az első időszakban a régi focisták mellett nekem Cserni Tóni, Kvintovics

Laci és Jánzszi Gyula neve ugrott be. 1990-es évek után már, mint képviselő kerültem a helyi foci közelébe, ahol lehetőségem volt megtapasztalni, hogy az aktív sportolókhoz tette kész emberek csatlakoztak, köztük is kiemelkedett Diószegi Imre villanyszerelő, ennek a mának és hozzájuk csatlakozó fiataloknak köszönhetően épült a vízvezetékekkel ellátott kerítés, a pálya világítása, a locsoló rendszer megépítése és az öltöző első felújítása. A sportlétesítmény technikai fejlődése mellett nem szabad elfeledkeznünk az akkori Önkormányzat két képviselőjéről, nevezetesen Gosztanyi Péterről és Marlok Janiról, akik szabadidejüket és pénzüket áldozták fel azért, hogy

a labdarúgó egyesület minél eredményesebben szerepeljen. Természetesen még számtalan embert lehetne felsorolni, akik hasonlóképpen támogatták a játékosainkat. Elmondhatjuk, hogy a focistáink akaratának és a sok támogató szurkolónak köszönhetően eljutottunk a dicsőséget jelentő feljutás kapujában, de sajnos mindig közbejött egy apró bizonytalanság, mely megakadályozta a feljutásunkat. Az ünnep napján, az események a régi idők focijára emlékeztető hangulatban zajlottak kinn a sportpályán. Szívet melengető, szép gesztus az öltöző falára elhelyezett emléktábla. Izgalommal vártam, hogy az esti bálón a szervezők hogyan értékelik a harminc évet. Jól eső érzés volt hallani, amikor az általam vezetett

Önkormányzat erőfeszítéseit méltatták, külön öröm volt, hogy ezt az időszakot minősítették a legsikeresebb ciklusnak. Szerintem nagyon elegáns gesztus volt, amikor Szommer Jóskát szólították, aki 1961-ben a mi csapatunk edzője is volt, majd az utánunk jövő generációt készítette fel a mérkőzésekre, a harminc éven túli tevékenységét nevünkben is megköszönte. Mi is

csatlakozva a rendezőkhöz, mondunk közösen köszönetet a falunk labdarúgásában végzett áldozatos munkájáért. Ahogy a cikkemet kezdtem, úgy fejezem be. Sok Szommer Jóskára, Gyulára, Lacira, Tónira, Péterre, Jánosra és még sok- sok focit szerető emberre van szükségünk, hogy falunk labdarúgása hasonló sikereket érjen el a következő harminc évben.

Addig is:

HAJRÁ PILE !!!

Havelka József

„Nácik“ • V Mlynkoch začiernili slovenské tabule

Nadnes ráno v Mlynkoch (Pilisszentkereszt) neznámi páchatelia čiernou farbou natreli všetky tri tabule so slovenským názvom lokality a v miestnom pamätnom parku na bočnú stenu starostovského úradu napísali veľkými čiernymi písmenami slovo Nácik (nacisti).

Po zistení hanlivého nápisu a poškodenia slovenských tabúl v ranných hodinách podpredseda Slovenskej samosprávy v Mlynkoch (SSvM) Jozef Havelka v mene slovenského voleného zboru obce ihneď podal Policajnému riaditeľstvu v Senondreji (Szentendre) trestné oznámenie proti neznámym páchatelom.

Podľa našich informácií polícia už v sobotu večer, keď sa konala demonštrácia pred Veľvyslanectvom SR v Budapešti, začala venovať zvýšenú pozornosť ohľadne tých objektov pilíškych Slovákov, v ktorých vyvíjajú svoje kultúrne aktivity a ktorým hrozí

podobné nebezpečenstvo. Hmotná škoda nie je značná, o to väčší je však morálny dosah tohto prípadu, a to v oblasti, ktorá je osobitne citlivá pokiaľ ide o národnostné problémy.

V uplynulých rokoch v niektorých Slovákmí obývaných lokalitách Maďarska sa už odohrali podobné incidenty. V pilíškych slovenských obciach v auguste r. 2006 tiež neznámi páchatelia podobným spôsobom zničili slovenské názvy osád a o niekoľko dní neskôr bola poškodená aj tabuľa označujúca sídlo Slovenskej samosprávy XVII. obvodu Budapešti. Na jar r. 2001 maďarskej polícii sa podarilo vypátrať a zadržať autorov protislovenských nápisov, ktoré sa objavili v Békešskej Čabe. Nápisy Slovenskí nacisti, Fašistickí Slováci a Obesit' slovenského nacistu sa vtedy objavili na Dome slovenskej kultúry v Békešskej Čabe, obscénne červené a modré nápisy „spestrili“ aj stenu neďalekého kvetinárstva, múr oproti miestnej škole s vyučovacím jazykom slovenským, ba objavili sa aj v meste Gyula, kde nežijú Slováci, ale príslušníci nemeckej a rumunskej menšiny. Na otázku, prečo sa nevedie vyšetrovanie vo veci štvania proti inému spoločenstvu, predstaviteľ polície vtedy (r. 2001) konštatoval, že nápisy možno kvalifikovať iba ako poškodzovanie majetku.

Text a foto: Imrich Fuhl

„Nácik“ felirat a pilisszentkeresztí községháza falán

2008. november 2. - (ÚJ SZÓ)

Rongálás vétsége miatt ismeretlen tettes ellen indult nyomozás annak felderítésére, hogy vasárnapra virradóra ki, vagy kik festették le Pilisszentkereszt és Pilisszántó út menti községtábláinak szlovák feliratát - közölte a Pest megyei Rendőr-főkapitányság sajtóreferense. A Miniszterelnöki Hivatal érdemben azután kommentálja a történeteket, hogy illetékese hétfőn a helyszínre megy az Országos Szlovák Önkormányzat vezetőjével. Bényi Mónika rendőrségi sajtóreferens elmondta, hogy november 2-án reggel érkezett a bejelentés, amely szerint a szlovák kisebbség lakta Pilisszántó községtáblájának szlovák Santov nevét szórták be fekete festékkel, a szomszédos Pilisszentkereszt határában pedig az oda vezető utak mentén hasonló módon három táblát is megromgáltak, egyiket pedig a Pilisszentkereszt és a szlovák nevet hordozó Mlynky közös oszloppal kidöntötték. Ugyancsak festékkel „Nácik“ feliratot pingáltak a községháza falára. Az ügyben a szentendrei rendőrkapitányság emberei folytatják a vizsgálatot. Lendvai József, Pilisszentkereszt polgármestere az MTI megkeresésére elmondta, hogy véleménye szerint a rongálás mögött politikai provokáció húzódhat, és összefüggés lehet a szombati dunszerdahelyi focimeccsen történetekkel, amikor magyar szurkolókat bántalmaztak és vettek őrizetbe a

szlovák rendőrök. Annál inkább gyanítható a provokáció, mert két éve, Marina Hedvig megverésének idején hasonló módon

a községtáblát ismeretlenek összefirkálták az egyébként többségében szlovákok lakta Pilisszentkeresztben. Már csak a többségében szlovák nemzetiségű lakossági összetétel miatt is eleve értelmezhetetlen, kiket célozhat meg a nácizás.

Aktivity Slovenskej samosprávy v Mlynkoch – A Pilisszentkereszti Szlovák Önkormányzat őszi programjai

Školáci z Mlynkov a zo Santova v prírodnom raji Týždeň v Tatrách a na Spiši

Slovenská samospráva v Mlynkoch vďaka finančnej podpore vlády Slovenskej republiky mala možnosť pripraviť pre žiakov základných škôl dvoch pilišských obcí týždňový pobyt na Slovensku. Do tábora, ktorý sa uskutočnil v prvej polovici septembra, sa vybralo 37 detí so štyrmi učiteľmi a s predsedníčkou Slovenskej samosprávy v Mlynkoch Martou Demjénovou. Väčšina detí s učiteľkami Gabrielou Wágnerovou a autorkou tohto príspevku boli z Mlynkov, desiat žiaci s učiteľom Ľudovítom Papučkom zase zo susednej obce Santov.

Všetci sme sa s nadšením chystali na bohatý program. Ráno v deň odchodu bolo vonku smutno, s rodičmi sme sa rozlúčili pod dáždnikmi, ale potom sme na celý týždeň dostali krásne slnečné počasie. V pondelok nás čakala dlhá, náročná cesta až po Veľký Slavkov. Oddýchnuť sme si mohli na obed v banskobystrickom McDonald's-e, čomu sa deti veľmi tešili. Po príchode a ubytovaní sa v penzióne Agrostav sme si pozreli obec a okolie. Veľký Slavkov leží v severozápadnej časti Spiša, na južnom svahu Vysokých Tatier, slovenských veľhôr, ktoré boli roku 1949 vyhlásené za prvý národný park na Slovensku (TANAP) a roku 1993 boli spolu s poľskou časťou Tatier vyhlásené organizáciou UNESCO za Biosférickú rezerváciu Tatry.

V utorok ráno nás v Starom Smokovci čakal mladý horský sprievodca Erik Ševčík, ktorý nám pútavo vyrozprával množstvo zaujímavých vecí. Na Hrebienok sme sa vyviezli pozemnou lanovou dráhou. Od vrcholovej stanice (1280 m.n.m.) sme sa vybrali k Zamkovského chate. Po krátkom oddychu sme pokračovali k vodopádom Studeného potoka. Pozreli sme si aj Rainerovu chatu, ktorá je najstaršou vysokohorskou chatou v Tatrách, ako aj Bilíkovu chatu, kde sa končia vodopády. Studený potok je vraj obzvlášť pekný pri jarnom roztápaní sa snehu alebo po výdatných dažďoch, keď je vysoká hladina vody. Trošku unavení, ale plní zážitkov sme išli späť na chutný obed (zistili sme, že parené buchty má každý z nás rád). Popoludní sme navštívili mesto Poprad

- administratívne, hospodárske a kultúrne centrum regiónu pod Tatrami. Pri prehliadke mesta sme si dali výbornú zmrzlinu.

V stredu sme mali namáhavý deň. Za cieľ sme si vytýčili objaviť Slovenský raj. Už samotný názov prezrádza, že vstupujeme do prírodného raja. Od roku 1988 je toto územie súčasťou národného parku. Slovenský raj sa rozprestiera na východe Slovenska a je turisticky mimoriadne príťažlivým krajom krasových planín a tiesňav, ktoré sme mali prekonávať po rebríkoch popod hučiace vodopády. Územie Slovenského raja odvodňujú rieky Hornád a Hnilec, ktoré vyhlbili úzke kaňony. Horným úsekom vedie Chodník horskej služby Prielomom Hornádu, ktorý je vybavený viacerými technickými pomôckami umožňujúcimi ľahko a bezpečne prekonať všetky náročné úseky. Viac ako 4 km dlhá trasa chodníka je zabezpečená reťazami (374 m), železnými stúpadlami (164 ks), opornými skobami a drevenými lávkami (85 m). Sprevádzal nás známy horský ochranár Vlado Mucha, s ktorým sme sa spriatelili a na konci túry nám dedikoval svoju knihu.

Nasledujúci deň sme navštívili Základnú školu vo Veľkom Slavkove. V spoločnom športovom programe vysvitlo, že tamjší chlapci sú vo futbale šikovnejší. Dievčatá veselo nadväzovali kontakty s budúcimi kamarátkami. Popoludní sme sa kabínkovou lanovkou vybrali

na Skalnaté pleso. Niektorí sa trochu báli výšky, ale hore sa už osmelili a boli by išli na štít. Každý sa kochal v čarovnej prírode. Po prechádzke v Tatranskej Lomnici sme odcestovali do Kežmarku, mesta v malebnom prostredí Spiša. Pozreli sme si kultúrne pamiatky, ako napríklad drevený evanjelický kostol z roku 1717. Nemohli sme vynechať ani mestečko Spišská Sobota, ktoré bolo v stredoveku sídlom cechov, obchodu i kultúrneho života.

Emlékezés falunk hősi halottaira, avagy „a halott katona nem ellenség”.

Ebben az évben mint mindig, falunk élő lakói nagy odaadással készülődtek a halottak napjára. Igen az élők, hiszen a temetőbe nyugvók is a mieink, ők is a falunk lakói, rokonaink, szeretteink, barátaink voltak, akik már az örök hazába élnek. Ebben az évben még az időjárás is kegyes volt hozzánk, nem fagytak meg a virágaink, nem áztak meg a sírok sem. A tisztelt olvasó mondhatja, hogy volt már ilyen többször is a múltban. Amiért mégis leírom gondolataimat, mert úgy látom, az emberekre jellemző, hogy hagyományainkat egyre kevésbé ápoljuk, és ez kézzelfoghatóan tapasztalható volt ezen a mindnyájunkat mélyen megérintő ünnepen is. A korosztályomra jellemzően, én is vallásos neveltetésben részesültem, a többi velem egykorú fiúhoz hasonlóan ministráltam is, ezért megtanultam az ünnep liturgiáját. A temetői litánián való részvétel természetes volt, a temetőben tartózkodó emberek mindnyájan részt vettek rajta, ma már tudomásul kell venni, hogy az emberek a temetői látogatásra egyre kevésbé érnek rá, ezért évről- évre egyre kevesebben állunk a kereszt előtt. Szomorúan tapasztaltuk, hogy a prédikáció alatt, a litánián résztvevő hívek között fel-le járkálnak az emberek, és egyáltalán nem zavarja őket mások áhítatos szertartása.

A cikkem második része az elesett katonák emlékének adózik. Temetőnkben a falunk civil hősi halottai, valamint a II. világháborúban, falunkban elesett orosz katonák vannak eltemetve. Német katonák is nyugodtak itt, de őket kihantolták és a budakeszi központi dísztemetőbe helyezték el hamvaikat. Amikor elszállították a halottak maradványait, közölték, hogy az üres sírhelyeket szabadon felhasználhatjuk, akkor a plébános atyával, valamint az egyházképviselő testülettel megállapodtunk, hogy érintetlenül hagyjuk, és később, ha szükség lesz, rá az egyház felhasználja. Természetesen, az elhunyt katonák emlékére valamilyen emléktáblát mindenképpen el kell helyeznünk. Javasolni fogom,- mint az egyházi képviselő testület tagja,- hogy az egyházközség állítson megfelelő emléktáblát a német hősi halottaknak. Azonban nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy az orosz katonák

a temetőnkben nyugszanak. A plébános atya is kiemelte a prédikációjában, hogy a sírban nyugvó „halott katona nem ellenség”. A temetői litánia után, készülve az esti hősi halottak

miséjére, gondolkodtam el azon, hogy annak idején édesapám hogyan emlegette a mise szabályait. A fekete zászló –mondta- a „frontharcosok zászlaja”, azt csak a frontot megjárt ember tarthatta. Természetesen tisztába kell lennünk azzal, hogy a II. világháború után hatvanhárom évvel, már csak nagyon kevés frontot megjárt, idős férfi él a falunkban.

Tisztelt olvasónk! Miért is írtam ezt a cikket? A szándékom az volt, hogy felhívjam a figyelmet ezekre a hagyományokra, hogy elgondolkodjunk, hogyan tudjuk megőrizni szép szokásainkat. Ma még nem késő! De a Templom, a Temető, a Kálvária, a Szentkút nélkülünk nagyon hamar kerülhet a feledés közelébe. Lebegjen szemünk előtt a régi közmondás:

Aki a múltat nem tiszteli, a mát nem építi, az a jövőt nem érdemli.

Havelka József

Ó pilisi szép hegyek, földre hajló lombos koronák.....

2008. októberében a Pilisszentkereszti Pávakör, 25 éves jubileumi ünnepségére anyagi támogatást kért községünk önkormányzatától. Az okkal-ok nélkül elutasított támogatás ismét felveti a kérdést, miért nem fontos a hagyományörző csoport megtartása, megóvása egyes képviselőtestületi tagok számára. Szerencsére nagyon sok ember azért megy el meghívás nélkül is a Pávakör szerepléseire, mert öröm ott lenni, látni, hallani, élvezni az éneket, a muzsikát, a megőrzött hagyományt.

-Mi az oka, hogy a Pávakör nem kapta meg a 25 éves jubileumi ünnepségére kért anyagi támogatást?- teszem fel a kérdést Szivek József pávakörvezetőnek.

-Az okokat a Hírforrás 2008. októberi számában különös gondossággal leírták, de a legfőbb ok talán az lehet, hogy már a megalakulásakor közölte az új képviselőtestület, hogy neki nincs Pávaköre, ezt a többször hangoztatott állítást semmi nem bizonyítja jobban, mint, hogy két év alatt csak egyszer kaphatott

a Pávakör költség hozzájárulást. Ennek ellenére, vannak olyan rendezvényei az önkormányzatnak, amikor azonnal eszükbe jut, hogy van Pávakör és jöhetne énekelni. Szóban ugyan elismerik a munkánkat, de semmiféle támogatást nem kapunk. Mivel a Pávakör nem bejegyzett egyesület, így még a pályázati pénzekből sem részesülhetünk.

- Azt írja polgármesterünk, az említett Hírforrásban, hogy a Blatnéi Šarfianka fúvószenekar illetve a Pilisszentkereszti Pávakör évek óta tartó jó kapcsolata alapozta meg a két község közötti testvérkapcsolatot.

- Ez így van, mégis amikor a szerződés ünnepélyes aláírására való hivatalos kiutazáshoz kértünk támogatást, csupán útiköltségünk felét, azaz 45.ezer forintot biztosított számunkra a képviselőtestület. Így a tagok saját zsebből fizették a fennmaradó összeget, bár korábbi egyeztetésünkkor a polgármester ígéretet tett költségeink teljes finanszírozására, de a képviselőtestület nem állt ebben a kérdésben sem falunk választott polgármestere mellé. Tehát ilyen előzmények után kértünk a Pávakör és a Šarfianka 25 éves kapcsolatát ünneplő rendezvényre százezer forintot, amit sajnos nem kaptunk meg.

El kell mondanom, nagyon bánt ugyanakkor, hogy a megbecsülésben is ekkora különbséget tesz az önkormányzat, hiszen a tánccsoport fennállásának 30. évfordulójára 300.000 Ft-ot szánt a testület, és számos jelenleg a tánccsoport körül sürgő-forgó meghívott vendég között csupán az alapítókat felejtették el meghívni. Nem is ez számít, hanem a megbecsülés hiánya, az erkölcsi támogatás. A Pávákörnek jelenleg 24 regisztrált tagja van, voltunk egy időben 35-en is, sokan csatlakoztak hozzánk fiatalok, idősebbek, van aki, csak pár hónapra, van aki több évig dalolt velünk. A jelenlegi gárda 20 éve énekel együtt, alapító tagjaink közül –Molnár Andrásné, Majnics Józsi bácsi, Glück Rudi bácsi- 43 éve ápolják a szlovák nemzetiségi hagyományainkat és minden nehézség ellenére kitartanak.

-Milyen eredményeket értek el az évek alatt?

-A Szlovák házbán mindenki megnézheti a fellépéseinkkel elért eredményeink tárgyi emlékeit. Különböző páváköri minősítő versenyeken vettünk részt, ahonnan mindig arany oklevéllel tértünk haza, kétszer megnyertük a Kiváló Együttes címet. A rendszerváltás előtt megkaptuk a szocialista kultúráért kitüntetését, a rendszerváltás után a magyarországi szlovákok legnagyobb elismerését a „Za našú národnosť” címet és számos más jutalomban részesültünk. Sajnos a legkevesebb megbecsülést a jelenlegi önkormányzattól kaptuk.

-Az anyagi támogatás és az erkölcsi megbecsülés hiánya mennyire befolyásolja a Pávákör tagjainak hozzáállását a szereplésekhez?

-Felkértek bennünket, hogy vegyünk részt az Idősek Napján, természetesen énekelünk községünk idősebb tagjai előtt tisztelegve, de nem mondhatom, hogy ilyen előzményekkel a hátunk mögött, egységesen, mindannyian jó szájizzal állunk ki ezen az önkormányzati rendezvényen.

(-péhá-)

Mlynčania na pútnickom zázazde

65 slovenských veriacich vďaka podpore vlády Slovenskej republiky sa zúčastnilo na dvojdnovom pútnickom zázazde Slovenskej samosprávy v Mlynkoch v našej materskej krajine. Mlynští slovenskí poslanci ponúkli túto možnosť tým svojim voličom a priaznivcom, ktorí sú úzko spätí s vyznávaním viery v našom materinskom jazyku. Záujem bol veľmi veľký, organizátori museli objednať dva autobusy. Prvým cieľom pútnikov bola družobná obec Mlynkov. V Blatnom (pri Senci) sa zúčastnili slovenskej omše, potom v rámci spoločnej večere strávili pekné chvíle so svojimi priateľmi-hostiteľmi, vrátane miestnych poslancov a členov dychovej hudby Šarfianka, ktorí im hneď aj zahráli. Na druhý deň viedla cesta mlynských katolíckych veriacich do známeho pútnického miesta Mariánky. Po účasti na svätej omši si pozreli tamojšiu kalváriu. Na nemalé prekvapenie miestnych obyvateľov pútnici z Maďarska sa modlili výlučne po slovensky. Cestou domov sa zastavili v Bratislave, aby navštívili krásny Modrý kostol. Pútnického zázazdu sa zúčastnili aj najstarší občania obce a mladí miništranti. Všetci sa zhodli v tom, nakoľko sú dôležité podobné akcie, najmä vyznávanie viery v slovenčine. Aj v tomto smere je nás totiž čoraz menej, už aj preto by bolo potrebné pokračovať v tradícii slovenských pútnických zázazdov.

Jozef Havelka

Tényszerű összehasonlítás

Jelenlegi Önkormányzatunk előszeretettel hártja át saját eredménytelenségét az előző ciklusban dolgozó Önkormányzat rossz döntéseire. Mivel az Önkormányzatot az adott ciklusban a polgármester képviseli, kötelességem tényekkel igazolni az eredményes munkásságunkat, ezért úgy gondolom, hogy reális összehasonlítási alap az a két év, amikor irányításommal az új önkormányzat elkezdte munkáját. Ezért ténszerűen az 1995. és 1996. évi elért eredményeinket foglalom össze.

Önkormányzatunk az 1995-'96-ban az alábbi maradandó, falunk éltét jelentősen befolyásoló munkákat végezte el időrendi sorrendben:

-A Magyar Távközlési Vállalattal (Matáv) szemben kötbér pert nyertük, (a kötbér egy szerződés nem teljesítése vagy nem szerződésszerű teljesítése esetére kikötött pénzüsszeg, ami szerződésszegés esetén kártérítésként szolgál), ennek eredményként a lakosok 5.000 forinttal olcsóbban jutottak telefonvonalhoz, illetve a Matáv vállalta, hogy községünkben és Dobogókön új telefonközpontokat épít.

- Átvettük a szennyvízcsatorna építését, sikerült olyan területeket is bekapcsolni a csatornázásba, melyek az eredeti beruházásban nem szerepeltek. Pl.: orvosi rendelő és mögötte lévő lakóházak, Fő út alsó oldala, Orgona utca.

-Gázhálózat kiépítése, 400 lakás bekötésével megtörtént, a TIGÁZ által meghirdetett 100.000 forint helyett, 56.000 forint lakásonkénti áron (a környező településeken sehol sem volt 100.000 forint alatt a bekötési díj).

- A megszűnt honvédség piliszetői bázisáról 500Ft-ért megvásárolt betonlapok leszállítását folyamatosan végeztük. Csatorna nyomvonalon az utak helyre állítását elvégeztettük.

- Dobogókön a jégkárok elhárítására nyertünk támogatást, hozzáadva saját pénzünket, a károkat megjavítottuk.

- A Malom utcát, önkormányzati anyagi segítséggel megnyitottuk.

- Négy darab nagyméretű információs táblát helyeztünk el a faluban és Dobogókön.

- Szociális hálót hoztunk létre, a nagycsaládosok, gyermekeiket egyedül nevelők, és idősek megsegítésére.

- Idősek, nagycsaládosok valamint a gyermekeiket egyedül nevelők részére karácsonyi támogatási keretet létesítettünk.

- Kulturális téren, falunknak címet, zászlót, díszpolgári címet alkottunk, kétnyelvű újságot alapítottunk.

- Anyagilag támogattuk községünk kulturális és sport életének újjáélesztését.

- Buszt vásároltunk, büfét üzemeltettük, igénybe vehető állapotba hoztuk a használatra átvett Honvédségi Klubot.

- Testvérközségi szerződést kötöttünk Nagyöved - Velké Ludince szlovák községgel.

- Alapító tagjai voltunk a Kistérségi Társulásnak, illetve a Pomázi Önkéntes Tűzoltó Egyesületnek.

- Az első ciklusunk, első két évének meghatározó munkái mellett működtettük a falunkat, és természetesen a folyamatosan jelentkező problémákat is megoldottuk.

A jelenlegi Önkormányzat 2006. és 2008. közötti kétéves munkájának megítélését a tisztelt olvasóra bízom.

Havelka József

Szlovákiai zarándokúton vettek részt falunk nemzetiségi hitéletüket ápoló lakói.

A Szlovák Kormány támogatásának köszönhetően két autóbusszal hatvanöten vettünk részt október 4-én és 5-én, zarándokúton Szlovákiában. A feltétel elsősorban az volt, hogy a résztvevők kötődjenek a szlovák nyelvű hitülethez falunkban. A zarándoklaton falunk legidősebb férjja, valamint két aktív ministráló fiatal is részt vett.

Szombaton a szenci szálláshelyek elfoglalása után Blatné testvérközségünkben szlovák misén vettünk részt, majd ezt követően közös vacsorán találkoztunk a helyi hívőkkel, akikkel nagyon meleg, baráti estét töltöttük el. A vacsorán a misét bemutató Plébános Atyák is megtiszteltek bennünket, és az Önkormányzat nevében Sarmír polgármester úr mondott köszöntőt. A jó hangulathoz hozzájárultak a Sarfianka fúvósai, akik rögtönzött koncerttel kedveskedtek nekünk. Másnap tovább

utaztunk Mariankába, a közismert zarándokhelyre, ahol részt vettünk a szentmisén, majd közösen végigjártuk a kálváriát. A helyiek nagyon meglepődtek azon, hogy a templomban a mise után szlovák nyelven imádkoztunk. Hazafelé még megálltunk Bratislavában, meglátogattuk a híres Kék templomot.

Késő este hazatérve úgy köszöntünk el egymástól, hogy a zarándoklat bizonyította, hogy milyen fontos szerepet töltenek be a szlovák nyelvű nagymisék, mert már a hitéletben is nagyon kevesen vagyunk, s ha nem is gyakoroljuk, akkor a templomunkból is eltűnik az anyanyelvünk.

Bízunk benne, hogy jövőre is sikerül támogatást szereznünk, és megismételhetjük ezt a közösséget összekovácsoló, lelki töltést nyújtó zarándokutat Szlovákiába.

Havelka József

Mne sa velice lúbilo šecko. V sobotu zme sa pohli. Boli sme už rozbrojené, lebo bola dobrá banda. Keď sme tam došli, velice nás pekne privítali. Miesto sme mali dobré, a omša bola tiež pekná. Kálvária bola velice pekná, troška sa tam šmikalo, ale sme sa ta vyteperili. Mnoho sme sa dollili aj spivali. A tí muzikanti! Tak sme tancovali šeckístaré ženy, že aj ná na druhý den nohi boleli. Nemôžem nič inšé povedat, len, že bolo šecko dobré. Já sem sa pod'akovala aj tam polgármesterovi. Povedali nám, že keď budú mať púť, aj tedy ta môžeme íst.

Chiló Ferencné

Pútnická cesta do Slovenskej bola velice podarená. Tam sú velice krásne kostele, aj omša bola pekná. Velice nás vihosťili, aj večera bola dobrá, aj zábava. Porád sme sa chitili do kola a tancovali. Aj noclah sme mali dobrú. Porád nás ponúkali, aj koláče nám upékli.

Mária Czinková

Dobre bolo velice. Pobožnosť bola šecká. V Marienke sme si velice pekne pobožnosť védli. Omša bola pekná, aj Kálvírii sme pekne odbavili.

Margita Törökóvá

Šarfianka v Blatnom - Pávi krúžok v Mlynkoch

Štvrt'storočná spolupráca

Pri príležitosti 25. výročia nadviazania priateľských stykov Dychovej hudby Šarfianka z Blatného (pri Senci na Slovensku) a Pávieho krúžku z Mlynkov Slovenská samospráva v Mlynkoch (SSvM) usporiadala v miestnom Spoločenskom dome slávnostný večierok.

Dobre známe „Vítajte u nás...“ a „Zahučali hory...“ zaznelo na úvod stretnutia v podaní kolektívu mlynských ľudových spevákov, ktorých na javisku vystriedali miestni školáci. Žiaci-speváci pod vedením svojej mladej učiteľky Marty Papučkovej zablahoželali jubilantom - ako inak - tiež piliškými ľudovými piesňami. Peknými slovami, zvlášť na túto príležitosť zhotovenými darčekmi a kvetmi sa k ním pridala predstaviteľka strednej generácie, predsedníčka SSvM Marta Demjénová. Ako povedala, v r. 1983 práve maturovala a tak na začiatky spolupráce s Blatňanmi sa pamätá iba vďaka svojim rodičom: „Vrylo sa mi do pamäti, ako sa odvtedy vždy s obrovskou radosťou chystali na pravidelné stretnutia so Šarfiankou.“ M. Demjénová sa napoly vážne zmienila aj o čarovnej moci a doslova liečivých účinkoch blatňanskej muziky. Zároveň sa poďakovala podporovateľom

večierka: Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí, Celoštátnej slovenskej samospráve, Obecnej samospráve v Mlynkoch, no a v neposlednom rade hlavnému sponzorovi tohoročných spoločných aktivít Mlynčanov a Blatňanov, vláde SR a zvlášť premiérovi Robertovi Ficovi.

Kvety, darčeky a slávnostne ladené príhovory charakterizovali aj ďalšiu časť večierka. Miestny starosta Jozef Lendvai pozdravil prítomných po slovensky, vyzdvihujúci prínos družobných stykov, ktoré sú už dlhé roky zakotvené aj v dohode o spolupráci volených zborov oboch obcí. Mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec SR v Maďarsku Juraj Migaš vyjadril svoju radosť z toho, že kúsok Slovenska mohol spoznať práve v Mlynkoch a nabádal členov jubilujúcich telies, aby spievali a hrali častejšie veselšie pesničky. Dodajme, že pán veľvyslanec sa vôbec nemýlil, keď predpovedal, že optimizmus

bude posilnený už počas vydareného večierka. Stačilo pripomenúť, že „25 rokov je krásny vek“. Čaro spontánnosti tzv. občianskej iniciatívy nadviazať a štvrtstoročie udržiavať družobné a najmä ľudské styky vo svojich zdravotných vyzdvihovali aj starosta Blatného Milan Šarmír a starostka Čívu (Piliscsév), podpredsedníčka Združenia a regionálneho kultúrneho strediska pilíšskych Slovákov Mária Nagyová.

K slovu sa napokon dostali aj vedúci Šarfianky a pávieho krúžku Mária Parajková a Jozef Szivek, ktorých v spomínaní na hrdinské začiatky posilnila aj ďalšia iniciátorka nadviazania plodnej spolupráce, čestná občianka obce Blatné Gizela Molnárová. S nemalou nostalgiou spomínali na časy, keď boli počas vzájomných návštev ubytovaní v rodinách. Účastníci stretnutia vzdali hold pamiatke niekdajších spevákov a muzikantov, ktorí už nemôžu byť medzi nami. „Tak krásne sme si vedeli spolu poplakať,“ naladila G. Molnárová na chvíľu opäť pochmurnejšiu náladu, aby sa vzápätí rečníci s oživeným optimizmom zmienili o sľubnom doraste a o tom, že „sme vlastne ako jedna rodina“, ktorá občas z istého hľadiska môže byť dokonca aj dôležitejšia ako tá biologická...

Imrich Fuhl

Felnőtté Vált a Pávakörünk és Sárfiánka barátsága, 25. éves lett a kapcsolatuk.

Nagy divat a nagy kerek évfordulókat megünnepelni, azt szokták mondani, hogy azt meg is kell élni. Pávakörünk és a Sárfiánka az elmúlt 25 évben számtalan rendezvényes szerepelt együtt, szerezték elismerést, hírnevet falvainknak, és közben erősítették barátságukat. Szlovák önkormányzatunk éves programjainak összeállítása során kiemelt programként terveztük a jubileumi ünnepség megrendezését, ezért pályáztunk anyagi támogatásért az Országos Szlovák Önkormányzathoz valamint a Szlovák Kormányhoz is. Végeredményként sikerült az ünnepelteknek nagyon nívós programot összeállítanunk.

Vendégeinket pénteken a Szlovák Házban fogadtuk, majd a szállásuk elfoglalása után, este eleget téve egy magán meghívásnak, Pilisszántóra látogattak. Szombaton reggel közösen kilátogattunk a temetőbe, ahol megemlékeztünk

az elhunyt tagokról, majd a testvérközsegből érkezett barátainkat elvittük Budapestre, Parlamenti látogatásra. Este a Községi Házban nagyszerű vidám ünnepségen köszöntöttük őket. Az ünnepre meghívtuk a megismerkedés idején valamint jelenleg hivatalban lévő vezetőket, Juraj Migas nagykövet urat, Nagy Mária polgármester asszonyt, aki a Pilisi Régiót képviselte, és a régi barátokat. Az éjfélig tartó jó hangulatú találkozót követően vasárnap a nagymisén már hagyományosan Sárfiánka kísérté az énekeket, és mise után a falunk lakóinak a templom előtt rögtönzött térzenével kedveskedtek. A közösen elfogyasztott ebéd után, még hosszan búcsúzkodtunk, úgy váltunk el egymástól, hogy 25. év múlva az 50. évest jubileumot még nagyobb körben ünnepeljük.

Havelka József

Mlynskí futbalisti na turnaji v Blatnom

Z finančnej podpory slovenskej vlády hradila Slovenská samospráva v Mlynkoch skupine mlynských futbalistov účasť na futbalovom turnaji amatérov v družobnej obci Blatné. Zďaleka však nešlo iba o bežné stretnutie športovcov, ale aj o skvelú možnosť precvičovať si slovenčinu medzi priateľmi na Slovensku. Navyše naskytla sa možnosť aj na rozšírenie medzinárodnej spolupráce, keďže na turnaji sa zúčastnilo aj mužstvo ďalšej družobnej obce Blatného. Po vydarenom futbalovom záporení mladí športovci spod Piliša sa spolu

zabávali nielen s Blaňanmi, ale aj s hosťami z obce Rakvice z Českej republiky. Na večernej diskotéke už každý z nich hovoril tak prirodzene po slovensky, že autora týchto riadkov sa zmocnila radosť a zadosťučinenie za všetku námahu spojenú s organizovaním zájazdu. Nezatieňil ju ani výsledok turnaja - prví skončili Rakvičania, druhí boli domáci a naši obsadili tretie miesto. Mlynskí futbalisti sa na druhý deň zoznamovali s pamätihodnosťami Bratislavy. Po dlhej prehliadke mesta trochu unavení, ale bohatí na zážitky sa vrátili domov s prísľubom vedenia obce Rakvice, že budúci rok dostanú pozvanie na turnaj, ktorý sa uskutoční u nich.

Jozef Havelka

Fiataljaink Blatnéban jártak, ahol találkoztak testvérközségünk fiataljaival

Október utolsó hétvégéjén Blatné testvérközségben jártunk ahol fiataljaink, amatőr labdarúgó tornán vettek részt. Ezen a tornán ugyancsak részt vettek a csehországi Rakvice település fiataljai, akik szintén testvérközségi kapcsolatokat ápolnak Blatné községgel. A nagyszerű sportnap után este discoban erősítették a kialakuló barátságukat, és természetesen a szlovák nyelvtudásukat is. Öröm volt nézni, és hallgatni őket, ahogy használták az anyanyelvüket, és bátran kezdeményeztek beszélgetéseket. Vasárnap közös kiránduláson Pozsonyban jártunk, ahol a történelmi nevezetességekkel ismerkedtünk.

A hosszú közös városnézés után kissé elfáradva, de annál több élménnyel érkeztünk haza. Nagy örömről a rakvicei polgármester bejelentette, hogy jövőre ők rendezik az amatőr labdarúgó tornát, melyre fiataljainkat is meghívták.

Havelka József

Dni Slovákov žijúcich v zahraničí

Výstava fotografií Imricha Fuhla v Senci

Predstaviť slovenskej verejnosti život a kultúru Slovákov žijúcich v Chorvátsku, Maďarsku, Rumunsku a Srbsku mali za cieľ Dni Slovákov žijúcich v zahraničí, ktoré sa konali v októbri na území Bratislavského a Trnavského samosprávneho kraja. Svoje výtvarné, literárne, spevácke či divadelné majstrovstvo predstavilo okolo 140 profesionálnych i amatérskych umelcov. Účinkovali v Bratislave, Trnave, Galante, Senci a Piešťanoch. „Kultúra krajanov je súčasťou slovenského národného kultúrneho dedičstva,“ povedala riaditeľka Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí, ktorý celé podujatie pripravil, Vilma Prívarová.

Člen Slovenskej samosprávy v Mlynkoch, redaktor Ľudových novín, básnik a fotograf Imrich Fuhl vystavil svoje digitálne fotografie v Senci. Vernisáž výstavy fotografií Imricha Fuhla sa uskutočnila v Mestskom kultúrnom stredisku v Senci a svojou prítomnosťou ju poctil aj veľvyslanec MR na Slovensku Antal

Heizer. Vystavovateľa predstavila prítomným pracovníčka ÚŠZZ Ľubica Bartalská, ktorá sa po životopisných údajoch sa zmienila o tom, že fotografia zachytáva síce moment, predsa jeho zvečnením aj dej. Všestranný fotograf, redaktor a básnik vo svojom prejave hovoril o tom, že k Trnavskému kraju a k Sencu ho viažu viaceré putá. Predchodcovia dnešných Mlynčanov, teda i jeho, pochádzajú z okolia Trnavy, o čom svedčia názvy ulíc v jeho rodnej dedine, ako napríklad Šelpice, ale aj priezviská, ako napríklad Voderadský po osade Voderady. V Senci zas na začiatku svojich štúdií absolvoval mesiac odbornej prípravy na univerzitu, kde sa, ako sa sám priznal, „zaviazal na celý život“. Ľudia si so záujmom pozerali exponáty, ktoré svedčia o vnímavom oku a nadaní ich autora zachytiť pozoruhodný moment v tú pravú chvíľu.

Po vernisáži výstavy nasledovalo otvorenie výstavy súčasnej knižnej produkcie dolnozemskej Slovákov. Počas besedy so spisovateľmi a básnikmi Slovákov z Chorvátska, Maďarska, Rumunska a Srbska sa slovenskému publiku predstavili jedenásti literáti. Slovákov z Maďarska reprezentovali I. Fuhl a Eva Fábiánová (rodáčka zo Santova), ktorí prečítali niekoľko svojich básní.

(ef)

Úspech Folklórneho súboru Piliš

Slovenská samospráva I. obvodu Budapešti už dávnejšie snula plány obnoviť niekdajšie aktivity zamerané na Pilišanov. Dávnejšie sme často pozývali do Budínskeho hradu oduševnené slovenské kultúrne skupiny z tohto kraja. Boli u nás Kestúčania s ich povestným súdkom a žartovnými „šenkárskymi“ piesňami, Čivania s vianočnými koledami a Mlynčania nám tak krásne spievali, až nám zimomriavky naskakovali. Stretnutie s Pilišanmi bolo pre nás vždy veľký zážitok. Nečudo teda, že po dlhšej prestávke sme si znovu na nich spomenuli. Tentoraz sme pozvali nedávno založený Folklórny súbor Piliš z Mlynkov.

Čakali sme ho v Ikonovej sieni Domu osvetly Budínskeho hradu. Nebolo nás veľa, paralelne sa totiž konala zaujímavá akcia v Slovenskom inštitúte, o to zvedavejšie sme čakali, koľkí prídu oni, keďže niektorí z členov súboru a aj jeho vedúci Levente Galda boli predchádzajúci deň v Turecku. Nesklamali nás, prišli zavčas a takmer v plnom počte - štrnásť! Preobliekli sa do krojov a hneď aj začali spievať. Trošku nám pozmenili choreografiu, veď sme ich nestihli ani pekne privítať.

Mladučké dievčatá a dve či tri ženy s vedúcim súboru majú krásne hlasy! Po úvodnom bloku sa dostal k slovu náš predseda

František Zelman. Srdečne ich privítal a odovzdal slovo autorovi tohto článku, aby sa prihovril svojim rodákom.

Bol som na nich hrdý a dojatému obecnstvu som povedal: „Po tomto skvelom vstupe aspoň vidíte, prečo sme pozvali práve ich.“ Pekne som všetkých privítal a informoval som našich hostí, že v tomto nevelkom, ale o to oduševnenejšom obecnstve sedia nielen Pilišania, ale aj Komlóšania, Sarvašania, Pitvarošania..., dnes obyvatelia hlavného mesta, ale hlavne prvého obvodu.

Súbor Piliš potom predniesol blok írečítých mlynských a blok starostlivo povyberaných ľudových piesní spod Tatier, spod Kriváňa a trávnic zo severného územia Slovenska. Súbor nás očaril. Ešte aj náš operný spevák Pavol C. Tóth bol z vystúpenia nadšený a po skončení programu nešetril slovami uznania a chvály.

Po vystúpení nasledoval rozhovor za prestretým stolom a jednoznačne narážky, že by sme členov súboru radi videli u nás aj voľakedy v lete. Povodili by sme ich po hrade, ba aj po podzemnom labyrinte. Dúfame, že naše pozvanie prijmú.

Gregor Papuček

Közlemény

„2008. október 02-án Szabóné Marlok Júlia lemondott képviselői megbízatásáról. Indoklásában elmondta, hogy posztgraduális tanulmányainak lezárását már két éve halasztja egyéb elfoglaltságai miatt. Mivel tovább már nem halaszthatja, a jövőben minden szabadidejét szeretné a disszertációs munkája elkészítésére fordítani. De szükség esetén, természetesen a továbbiakban is szívesen segíti a Szlovák Önkormányzat munkáját.“

Listy od našich čitateľov - Oľvasóink írták

DOVOLENKA PRI BALATONE – BADACSONY

Dlhosmesa rozhodovali, kam ísť na dovolenku, až nám jedného dňa Marta Demjénová, predsedníčka slovenskej samosprávy v Maďarskej obci Mlynky, ponúkla niekoľko návrhov na pobyt v Badacsony, na severe Balatonu, kde má svoju reštauráciu.

Stredisko Badacsony je známe hlavne pestovaním hrozna a výrobou kvalitných vín.

My sme si vybrali penzión Sipos, blízko pri Martinej reštaurácii, kde je nádherná panoráma severného Balatonu. Pri jej reštaurácii sa nachádza ružový kameň, o ktorom koluje jeden krásny príbeh, a to ten, že ak si slobodná žena sadne na kameň chrbtom k Balatonu a pomyslí pritom na svojho milého do roka by sa mala vydať. Ak si tam sadne pár, budú sa až do

smrti líbiť a môžu si svoju lásku zamknúť na zámok a poistiť si tak svoju lásku. Ak sa rozídu, zámok jednoducho odomknú.

Ďalšiu z atrakcií, ktoré nám Marta ukázala, bola jaskyňa v Tapolce vzdialenej asi 12 km, kde sme sa člnovali v malých člkoch po jaskyni a obdivovali sme jej krásu.

V Maďarsku je ale aj dobrá strava, ktorá nám Slovákom veľmi chutí. Okrem maďarského gulášu sme sa nechali zviať aj výbornou čerstvou rybou, šomloi haluškami i halászlé.

Sme vďačný Marte, že nám ukázala aspoň časť z tohto krásneho miesta - Badacsony.

Ivana Benkovská
Blatne

Tervezgetünk, tervezgetünk...

Két év után még mindig tervezünk, közben az emberek kezüket, lábukat törik a kátyúkban.

Az elmúlt időben már írtam arról, hogy ha valaki valamihez nem ért nem biztos, hogy négy évig pazarolnia kell a falu pénzét az álom tervek gyártására. Ideje lenne már valami kézzelfogható eredményt felmutatni!

Újra megismétlem a korábbi javaslatomat. Nem szégyen belátni, hogy túl nagy falat a Falu vezetése, amihez a Polgármester csapata sajnos nem ért, ezért le kellene mondani, hogy a következő csapatnak még legyen lehetősége falunkért konkrét dolgokat megvalósítani. Polgármester Úr, kérdezem, Ön és csapata meg szokta nézni a Jól megfizetett Kevély TV adásait a testületi ülésekről? Ha nem akkor javaslom, hogy sürgősen nézzék meg. Látni fogják, hogy milyen profi módon, fejüket össze-vissza kapkodva, sűrűn összesűgva, -mint a gyerekek játék közben-, próbálják a testületi ülést lezavarni. Sértődötten néznek arra a képviselőre, aki bátorodik megzavarni játékukat, azzal, hogy felhívja a figyelmüket, hogy a hirtelen kitalált ötletük nem szerepel a napirendek között. Még visszatérve a Kevély TV politikamentes műsorszolgáltatásához, amióta a profi vágott műsorokat sugároznak csak olyan, szereplők láthatók benne (Für, Schuszter Grespik, stb.) akik nyíltan a jobboldali radikális elveket vallanak és sulykolják a nézőbe! Kérem, ha már nem politikamentes, akkor legalább demokratikus legyen!

A múltkori adásban Polgármester Úr volt a vendég, sajnos tapasztalnunk kellett, hogy Ön sem határolódott el a jobboldaliságtól! Nagyon ijesztő és elgondolkodtató volt az a kijelentése, amikor azt mondta, hogy falunkban a rendszerváltás 2006-ban következett be. Kérdezem Öntől, hogy az elmúlt 16-évben, amikor volt mélyen vallásos polgármestere falunknak, amikor mind a ketten képviselői voltunk az akkori önkormányzatnak, amikor számtalan polgári és egyházi rendezvényt bonyolított le az önkormányzat és az egyház, amikor az emberek jókedvűen, vidáman ünnepeltek, akkor az Ön megítélése szerint milyen rendszer volt? Netán kommunizusból eredő sötétség, elnyomás, vagy valami eretnek rendszer? Önök talán a megváltók! Polgármester Úr, megkérem, hogy a következő hónapban megjelenő újságukban adjon erről a riportról bővebb tájékoztatást, had ismerje meg a pórnép a valóságot.

A cikkem címét nem véletlenül választottam, a falut járva a plakát erdőn kívül más fejlődést nem sikerült felfedeznem, illetve figyelmem kellett, nehogy kitörjem a bokámat a kátyútengerben. A ciklus elején közölték velünk a lesújtó hírt, hogy az előző Önkormányzat a kasszát kifosztva egy fillért sem hagyott. Ezért az új szisztéma szerint munka helyett terveket gyártanak, melyek birtokában majd jön a jólét. Aztán a zárszámadás után a Hírforrásban a sorok között megírták, hogy az elődök mégiscsak hagytak több mint 20 millió forintot. Ahelyett,

hogy a pénzt a falura fordították volna, csapaterősítésbe fogtak és új munkahelyeket hoztak létre teljesen új ismeretlen emberek számára.

Az első év újra szerencsét hozott az önkormányzatnak megint az újságból volt olvasható, hogy az adókból sikerült újabb 25 millió forint többletbevételre szert tenniük. A hír hallatára fellélegeztünk, hogy most már kijavított járdák, utak lesznek falunkban, de a lelkesedésünket Polgármester Úr a következő üléseken hamar lehűtötte mikor újabb tervekkel állt elő, mert, hogy a pályázatokhoz ez mind kell. A szomszédos Pilisszánton járva hallottam a hírt, hogy a mellékútjaik javításához több milliós támogatást nyertek, és azt is rebesgetik, hogy Pilisszentlászló is hasonló támogatást nyert. Persze mondhatjuk azt is, hogy ők a kis pénzekre utaznak, és nem mernek nagyot álmodni! Bezzeg mi merünk, mert mi nem aprózzuk el a dolgokat, mi milliárdos terveinkhez (álmainkhoz) nagy pénzt akarunk nyerni! Lehet, hogy a régi közmondást kéne követnünk, mely azt mondja, hogy kis pénz is pénz. Apró lépésekkel is lehet a falunkat építeni, még akkor is, ha jeles vezetőnk ezt „MEK-MEK” munkának nevezi. A következő szakítás témáról is szívesen olvasnánk, ha a Polgármester Úr hajlandó lenne nekünk egyszerű halandóknak megírni, hogy mi a helyzet a csodaaprítóval, amit még a faluban senki nem látott dolgozni. Mi a helyzet az iskolában hibátlanul működő kazánokkal, amelyeket felújítás címen kiszerelek, aztán nyomtalanul eltüntettek, erről is bölcsen hallgatnak. Továbbá, mikor kér nyilvános elnézést az alpolgármester azért, hogy valótlanúságot állított a régi orvosi rendelő értékesítéséről. Még egy fontos témára szeretnék választ kapni: mostanában nagy előszeretettel emlegetik a hitel felvétel fontosságát, amikor a kamat a csillagos egekben van! Bezzeg, amikor olcsón hozzájuthatott volna az előző Önkormányzat akkor tüntettek, fenyegetőztek, hogy a gyerekeikre ne hagyjanak adósságot. Mit gondolnak nekünk nincsenek gyerekeink, unokáink, most már lehet adósságot pakolni ránk! Befejezésül mondja meg nekem egy illetékes személy az Önkormányzattól, miért van az, hogy a pomázi út alsó részén szinte kéthetente kaszálják a fűvet, de a szomszédunkban húzódo Önkormányzati név nélküli utat,- melyen másfél méteres parlagfű burjánzik-csak az ÁNTSZ utasítására tudták ebben az évben egyszer lekaszálatni, pedig e terület környezetében hét család él, sok apró gyermekkel közösen.

Tisztelt Önkormányzat! Figyelem elkezdődött a második féldió! Sport nyelven mondva gólokat kell rúgni, mert a nézők türelmetlenek, jelen esetben falunk lakói egyre hangosabban fognak fütyülni, és nem biztos, hogy a következő meccsen (választásokon) tapsolni illetve szavazni fognak Önökre!

2008.10.30
Diószegi Imre